

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a členiek senátu JUDr. Jany Zemkovej, PhD. a JUDr. Gabriely Gerdovej v právnej veci žalobkyne: **Obec M.**, so sídlom H. M., IČO: X., právne zastúpenej *JUDr. I. R., advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom Š.*, proti žalovanému: **Ministerstvo financií Slovenskej republiky**, so sídlom Štefanovičova č. 5, 817 82 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č.j. MF/007434/2006-961 zo dňa 09. januára 2006, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S/149/06-74 zo dňa 27. marca 2009 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S/149/06-74 zo dňa 27. marca 2009 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného zo dňa 09.01.2006 č.j. MF/007434/2006-961 v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu, ktorým žalovaný ako odvolací správny orgán zamietol jej odvolanie proti rozhodnutiu

o zaplacení penále do štátneho rozpočtu v sume 179 300,-- Sk za porušenie finančnej disciplíny.

2. Rozsudok odôvodnil tým, že žalobkyni bola uložená sankcia – penále – na tom skutkovom základe, že v rozpore s podmienkami zmluvy o poskytnutí dotácie neboli finančné prostriedky v sume 500 000,-- Sk vyčerpané do konca rozpočtového roka 2003, ale až v roku 2004. Správne orgány v konaní postupovali podľa § 37 ods. 3 zákona č. 523/2004 Z.z. a na vec aplikovali novú právnu úpravu (citovaný zákon) z dôvodu, že v prípade uloženia sankcie bola pre žalobkyňu priaznivejšia. Krajský súd sa preto stotožnil so skutkovými a právnymi závermi žalovaného a náhradu trov konania účastníkom nepriznal s poukazom na ustanovenie § 250k ods. 1 O.s.p.

3. Proti rozsudku krajského súdu podala včas odvolanie žalobkyňa, ktorá navrhla rozsudok zmeniť, žalobe vyhovieť a priznať náhradu trov konania z dôvodu, že rozhodnutie je nezákonné, logicky nezrozumiteľné a predčasné pre nedostatočne zistený skutkový stav a neprávne právne posúdenie ustanovení zákona č. 523/2004 Z.z., ktoré boli na vec aplikované, aj keď malo byť konanie posudzované podľa zákona č. 303/1995 Z.z., čím došlo k porušeniu ustanovenia § 205 ods. 2 písm. a/, d/, f/, O.s.p., § 221 ods. 1 O.s.p. a § 157 ods. 2 O.s.p. a článku 50 ods. 6 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky.

4. V dôvodoch uviedla, že prvostupňový súd sa nijako nevyporiadal s jej námietkami uvedenými v žalobe, okrem konštatovania, že uložená sankcia podľa zákona č. 523/2004 Z.z. je miernejšia a stotožňuje sa s názorom, že ak konanie, ktoré malo byť dôvodom na uloženie sankcie nebolo v čase, keď k nemu došlo porušením zákona, nemožno zaňho uložiť sankcie podľa zákona, ktorý nadobudol účinnosť po tom, ako k takémuto konaniu došlo. Prvostupňový súd sa totiž stotožnil s názorom, že zákaz spätného trestania zakotvený v článku 50 ods. 6 Ústavy SR sa vzťahuje aj na oblasť správneho trestania, zúžil však posudzovanie konania žalobkyne len na hľadisko, či za konanie žalobkyne bolo možné uložiť sankciu vo výške 0,2% alebo 0,1% zo sumy, ktorá bola neoprávnene použitá alebo zadržaná. Tento výklad je však neprípustne reštriktívny a predovšetkým nezohľadňuje ustanovenie prvej vety citovaného článku 50 ods. 6 Ústavy SR, ktorý jednoznačne ustanovuje, že trestnosť činu sa posudzuje podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný.

5. Žalovaný v písomnom vyjadrení navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť. Zdôraznil, že výkon finančnej kontroly začal po 01.01.2005, muselo sa preto posúdiť aj porušenie rozpočtovej disciplíny a uložiť sankcia podľa zákona č. 523/2004 Z.z.. Porušenie rozpočtovej disciplíny sa posúdilo podľa ustanovení § 31 ods. 1 písm. a/ až n/ zákona č. 523/2004 Z.z., konkrétne § 31 ods. 1 písm. e/, podľa ktorého porušením finančnej disciplíny je aj prekročenie lehoty ustanovenej alebo určenej na použitie verejných prostriedkov.

6. Z uvedeného dôvodu vo výrokovej časti rozhodnutia sa ukladá sankcia podľa § 31 ods. 3 až 6 zákona č. 523/2004 Z.z., konkrétne podľa charakteru porušenia finančnej disciplíny podľa § 31 ods. 5 citovaného zákona. S tvrdením žalobkyne, že porušenie

ustanovení § 31 ods. 5 a § 37 ods. 3 zákona č. 523/2004 nie je možné aplikovať retroaktívne na obdobie pred 01.01.2005, pretože v tej dobe takéto porušenie podľa zákona o rozpočtových pravidlách neexistovalo a je to podľa jej tvrdenia porušením právnej istoty zakotvenej v čl. 1 Ústavy SR, sa nemôže stotožniť.

7. Vo výrokovej časti rozhodnutia sa ukladá povinnosť, resp. sankcia za porušenie finančnej disciplíny podľa § 37 ods. 3 (výkon finančnej kontroly sa začal po nadobudnutí účinnosti zákona č. 523/2004 Z.z., a sankcie sa ukladajú tiež podľa tohto zákona). Nakoľko došlo k porušeniu rozpočtovej disciplíny podľa zákona č. 303/1995 Z.z., toto zistenie sa posúdilo v súlade s § 37 ods. 3 zákona č. 523/2004 Z.z. podľa niektorého z ustanovení § 31 ods. 1 písm. a/ až n/ citovaného zákona s príslušnou sankciou za takéto porušenie finančnej disciplíny podľa § 31 ods. 3 až 6.

8. Žalobkyňa nerobí rozdiel medzi porušením finančnej disciplíny a sankciou (následkom), nakoľko § 31 ods. 5 zákona č. 523/2004 Z.z. pojednáva o sankcii za porušenie finančnej disciplíny podľa ods. 1 písm. e/. Správny orgán uvádzal § 31 ods. 5 vo výrokovej časti rozhodnutia v súvislosti s § 37 ods. 3 tohto zákona ako sankciu, a nie ako porušenie finančnej disciplíny. Odvolanie neobsahuje nové právne skutočnosti, ktoré by mali vplyv na iné rozhodnutie.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p., § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní žalobkyne (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.supcourt.gov.sk, a podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok krajského súdu potvrdil v súlade s ustanovením § 156 ods. 1, 3 O.s.p..

10. Z obsahu pripojených spisov vyplýva, že žalobkyňa uzavrela s Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky dňa 05.09.2002 zmluvu č. 1809300C02.2 o poskytnutí finančných prostriedkov vo výške 5 000 000,-- Sk na účelovo určenú akciu „ČOV M.“. K tejto zmluve bol vyhotovený dňa 22.11.2002 Dodatok č. 1, podľa ktorého došlo k zmene zmluvných podmienok tak, že bolo možné pokračovať v realizácii prác a dočerpať dotáciu na rok 2002 do 31.12.2003.

11. Podľa poverenia zo dňa 12.09.2005 č. 3/1608/PZ-3/2005-278 zamestnanci Správy finančnej kontroly Košice vykonali v čase od 13.09.2005 do 27.09.2005 následnú finančnú kontrolu použitia finančných prostriedkov Štátneho rozpočtu Slovenskej republiky poskytnutých z rozpočtovej kapitoly Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky za obdobie rokov 2003 – 2004 v Obci M., o výsledku ktorej vyhotovili správu dňa 27.09.2005. Zo správy vyplýva, že žalobkyňa časť dotácie vo výške 500 000,-- Sk zadržala

a dodávateľovi uhradila až v roku 2004, t.j. po lehote ustanovenej Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky.

12. Na základe týchto zistení Správa finančnej kontroly Košice rozhodnutím zo dňa 28.10.2005 č.: 3/1608/2005/268 podľa § 31 ods. 5 a § 37 ods. 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov uložila žalobkyni povinnosť zaplatiť penále za porušenie finančnej disciplíny podľa § 31 ods. 1 písm. e/ zákona v sume 179 300,-- Sk do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia. Z odôvodnenia vyplýva, že žalobkyňa porušila ustanovenie § 6 ods. 3 zákona č. 303/1995 Z.z. rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov v tom, že nesplnila podmienky zmluvy a dodatku č. 1 o poskytnutí dotácie, a finančné prostriedky v sume 500 000,-- Sk nepoužila do konca rozpočtového roka 2003 v rozsahu a na účely stanovené zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok, čo sa podľa § 47 ods. 1 zákona č. 303/1995 Z.z. považuje ako porušenie rozpočtovej disciplíny citovaného ustanovenia § 37 ods. 3, § 31 ods. 1 písm. e/ a § 31 ods. 5 zákona č. 523/2004 Z.z. Suma 179 300,-- Sk je penále za porušenie finančnej disciplíny podľa § 31 ods. 1 písm. e/ tohto zákona, nakoľko kontrolovaný subjekt použil časť dotácie 500 000,-- Sk po lehote a to na úhradu faktúry č. 2200005 vyhotovenej firmou Š. B. – N. zo dňa 10.10.2002, a táto suma bola dodávateľovi uhradená až v roku 2004 v 2 splátkach, a to dňa 20.12.2004 v sume 300 000,-- Sk a dňa 29.12.2004 v sume 200 000,-- Sk.

13. Penále, ktoré bolo zo sumy 300 000,-- Sk vyčíslené od 01.01.2004 do 20.12.2004 tak predstavuje 106 500,-- Sk (300,-- Sk x 355 dní), penále zo sumy 200 000,-- Sk vyčíslené od 01.01.2004 do 29.12.2004 predstavuje čiastku 72 800,-- Sk (200,--Sk x 364 dní), t.j. spolu 179 300,-- Sk.

14. V dôsledku podaného odvolania, žalovaný ako odvolací správny orgán odvolanie žalobkyne zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil.

15. Žiadosťou zo dňa 27.01.2006 požiadala žalobkyňa o odpustenie penále, čo odôvodnila tým, že dôvodom neskoršej úhrady sumy 500 000,-- Sk firme Š. B. – N. bola skutočnosť, že pri kolaudácii stavby boli zistené nedostatky, a preto faktúru nechcela uhradiť skôr, ako budú zistené závady odstránené, čím chránila prostriedky štátneho rozpočtu. Zaplatenie uloženého penále by značne zaťažilo obecný rozpočet.

16. Listom zo dňa 07.02.2006 Ministerstvo financií Slovenskej republiky žalobkyni oznámilo, že žiadosti nie je možné vyhovieť, lebo dňa 01.01.2005 nadobudol účinnosť zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý zavádza nový, miernejší systém sankcionovania. Dôsledkom tohto kroku je zrušenie doterajších úľav na zamedzenie tvrdosti zákona za porušenie rozpočtovej disciplíny, pretože zákon ich vo svojich ustanoveniach neupravuje, teda nie je daný právny rámec na uplatnenie inštitútu úľav.

17. Podľa § 31 ods. 1 písm. e/ zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon o rozpočtových pravidlách) porušením finančnej disciplíny je prekročenie lehoty ustanovenej alebo určenej na použitie verejných prostriedkov.

18. Podľa § 31 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách za porušenie finančnej disciplíny podľa odseku 1 písm. e/ sa ukladá penále vo výške 0,1% zo sumy použitej po ustanovenej alebo určenej lehote za každý deň prekročenia lehoty na použitie verejných prostriedkov až do dňa použitia vrátane, najviac do výšky tejto sumy.

19. Na konania začaté pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona sa vzťahujú doterajšie predpisy. Doterajšie predpisy sa vzťahujú aj na konania o porušení rozpočtovej disciplíny začaté po nadobudnutí účinnosti tohto zákona, ak sa výkon finančnej kontroly začal pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona. **Ak sa výkon finančnej kontroly začal po nadobudnutí účinnosti tohto zákona, posúdi sa aj porušenie rozpočtovej disciplíny podľa tohto zákona, pričom sa použijú sankcie podľa tohto zákona (§ 37 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách).**

20. Žalobkyňa v danej veci v zásade namietala nesprávne právne posúdenie § 31 ods. 5 a § 37 ods. 3 zákona č. 523/2004 Z.z. – porušenie finančnej disciplíny – z dôvodu, že podľa zákona č. 303/1995 Z.z. (účinného do 01.01.2005), ktorý mal správny orgán na vec aplikovať takéto porušenie neexistovalo.

21. Podľa čl. 50 ods. 6 Ústavy SR trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

22. Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

23. Ak výkon finančnej kontroly začal po 01.01.2005 (zákon č. 523/2004 Z.z.), muselo sa posúdiť aj porušenie rozpočtovej disciplíny podľa ustanovenia § 31 ods. 1 písm. e/ (porušením finančnej disciplíny je aj prekročenie lehoty určenej na použitie verejných prostriedkov) a uložiť sankcia podľa tohto zákona (čo vyplýva explicitne z ustanovenia § 37 ods. 3 zákona č. 523/2004 Z.z.). Naviac neskoršia právna úprava (zákon č. 523/2004 Z.z.) na rozdiel od tej, ktorá bola platná v čase skutku (zákon č. 303/1995 Z.z.) , už stanovuje kritériá pre určenie výšky sankcie zjavne výhodnejšie pre subjekt, ktorý sa dopustil správneho deliktu a použiteľnú aj na uloženie sankcie subjektu, ktorý sa tohto deliktu dopustil aj pred nadobudnutím jej účinnosti (ustanovenie § 37 ods. 3 zákona č. 523/2004 Z.z.). Preto ústavná zásada ukladania trestu podľa neskoršieho zákona ak je pre páchatel'a priaznivejšia bola dodržaná a vyplývala priamo z aplikácie zák.č. 523/2004 Z.z.

24. Námietku žalobkyne, že nebolo zohľadnené ustanovenie prvej vety citovaného článku 50 ods. 6 Ústavy SR, ktorý jednoznačne ustanovuje, že trestnosť činu sa posudzuje podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný, nie je dôvodná. Žalobkyňa vychádzala z predpokladu, že skutok by vôbec nebol trestný podľa zák.č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, keby sa bol aplikoval tento zákon, ktorý bol účinný v čase spáchanie skutku. Najvyšší súd poukazuje na to, že vykonanou následnou finančnou kontrolou bolo zistené porušenie zmluvných podmienok ustanovených v Dodatku č. 1 zmluvy v tom, že žalobkyňa nedočerpala finančné prostriedky vo výške 500.000,--Sk do konca roku 2003. Týmto postupom nedodrжала zmluvné podmienky, čo môže byť považované za porušenie § 47 zákona č. 303/1995 Z.z. a súčasne za porušenie § 6 ods. 3 zákona č. 303/1995 Z.z., podľa ktorého rozpočtové prostriedky štátneho rozpočtu možno použiť do konca rozpočtového roka, a to v rozsahu a na účely ustanovené zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rok. Vzhľadom na to, že skutok bol trestný podľa oboch zákonov podľa názoru najvyššieho súdu konflikt s uvedenou ústavnou zásadou nevznikol a napadnutý rozsudok krajského súdu je vecne správny.

25. O náhrade trov konania najvyšší súd rozhodol podľa ustanovenia § 250k ods. 1 O.s.p. Žalobkyňa v konaní nebola úspešná, preto jej súd náhradu trov konania nepriznal a žalovaný zo zákona nemá nárok na náhradu trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 13. mája 2010

JUDr. Ivan R u m a n a , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Alena Augustiňáková